

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem ve věci

žalobkyně: J. K.
zastoupená J. Š.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 4. 2022, ve věci invalidního důchodu

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 21. 4. 2022 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně je od 13. 1. 2021 příjemcem invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně. Žalobkyně podala žádost o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení jejího zdravotního stavu, kterou žalovaná rozhodnutím ze dne 31. 12. 2021 zamítla pro nesplnění podmínek podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona číslo 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o důchodovém pojištění“). Proti rozhodnutí podala žalobkyně námitky, které žalovaná rozhodnutím identifikovaným

v záhlaví tohoto rozsudku (dále též „napadené rozhodnutí“) zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Důvodem pro nevyhovění žádosti byl shodný závěr posudkových lékařů, podle kterého míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně z důvodu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odpovídá druhému stupni invalidity.

2. Dne 25. 5. 2022 podala žalobkyně ke Krajskému soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“) žalobu, kterou dne 15. 6. 2022 upravila do projednatelné podoby. V žalobě (ve znění jejího doplnění) nesouhlasí s tím, že by její pracovní schopnost poklesla toliko o 50 %. Po prodělání Covidu19 není schopna ujit pěšky bez problémů dál než 100 metrů, musí se zastavit, uklidnit dech a dále pokračovat jen pomalou chůzí. Zadýchává se, píská jí na průduškách, nemůže popadnout dech, má „bušení srdce“. K problémům s dýcháním se přidává alergie na kontakt s bramborovým škrobem, rajčaty, ořechy, kořenovou zeleninou, vadí jí pyly, čisticí a prací prostředky, vlna, má alergie na latex, čili všechny druhy rukavic. Vyjádřila přesvědčení, že její pracovní schopnost poklesla o více než 70 %. Nesouhlasí ani s tím, že je u ní zachována schopnost rekvalifikace. Domáhá se přiznání invalidního důchodu třetího stupně.
3. Žalovaná v písemném vyjádření rekapitulovala dosavadní průběh řízení, shrnula relevantní právní úpravu a zdůraznila, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě lékařského posudku ze dne 24. 3. 2022, podle kterého poklesla pracovní schopnost žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 50 % a je invalidní ve druhém stupni. Žalovaná vyjádřila přesvědčení, že zdravotní stav žalobkyně byl posouzen po zhodnocení veškeré zdravotnické dokumentace, bylo vycházeno ze zjištěných diagnóz a posudek považuje za objektivní. Žalovaná navrhla důkaz posudkem příslušné posudkové komise MPSV.
4. Z posudkového a dávkového spisu krajský soud ověřil, že průběh správního řízení předcházející vydání napadeného rozhodnutí odpovídá žalobě a obsahu napadeného rozhodnutí. Za podstatné považuje krajský soud, že žalobkyně uplatnila dne 24. 11. 2021 u žalované požadavek na změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení jejího zdravotního stavu. Podle posudku lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná ze dne 16. 12. 2021 trpí žalobkyně dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, jehož rozhodující příčinou je astma bronchiale. Uvedené zdravotní postižení podřadila posudková lékařka pod postižení uvedená v kapitole X., odd. B, položce 3c přílohy k vyhlášce číslo 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity) a míru pracovní schopnosti určila na 60 %. V návaznosti na uvedený posudek žalovaná žádost žalobkyně zamítla. Žalobkyně podala námitky a pro účely námitkového řízení byl její zdravotní stav posouzen lékařkou žalované, která zdravotní postižení žalobkyně podřadila pod stejnou kapitolu a oddíl, ale pod položku 3b) a míru poklesu pracovní schopnosti určila na 40 %, kterou podle § 3 odst. 2 předmětné vyhlášky navýšila o 10 procentních bodů na celkových 50 %. Žalobkyně je podle posudkového závěru schopna vykonávat výdělečnou činnost s podstatně menšími nároky na tělesné schopnosti v menším rozsahu a intenzitě. Pracovní omezení spočívá ve vyloučení práce fyzicky namáhavé, práce v prašném prostředí s alergenem a v nepříznivých klimatických podmínkách. Schopnost využít dosaženého vzdělání, zkušenosti a znalosti nejsou převážně zachovány, schopnost rekvalifikace je zachována. Poté rozhodla žalovaná

napadeným rozhodnutím, jak shora uvedeno.

5. Krajský soud doplnil dokazování posudkem příslušné PK MPSV v Ostravě ze dne 27. 10. 2022, ze kterého zjistil, že posudková komise zasedala ve složení předseda, další lékař s odborností interní lékařství a tajemnice. Podle posudkové komise je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně perzistující bronchiální astma III. stupně pod nedostatečnou kontrolou, s převážně těžkou ventilační poruchou kombinovaného obstruktivně restriktivního charakteru, navzdory komplexní medikamentózní léčbě. Uvedené zdravotní postižení podřadila komise pod položku 3d kapitoly X přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a míru poklesu pracovní schopnosti určila na 60 % s tím, že z důvodu polyvalentní kožní a potravinové alergie navýšila tento pokles o dalších 10 procentních bodů na 70 %. K předchozím posudkům posudková komise uvedla, že hodnocení položky provedla shodně jako OSSZ, není však v souladu s celkovým procentním poklesem pracovní schopnosti a není v souladu s posudkem žalované s ohledem na prakticky trvalé dlouhodobé dechové potíže denní i noční a dlouhodobě prokazované snížení ventilačních hodnot do převážně těžké obstruktivně restriktivní poruchy, navzdory komplexní antiastmatické léčbě. Podle posudkového závěru PK MPSV v Ostravě byla žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní ve třetím stupni.
6. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění platí, že jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně, b) jestliže poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně a c) jestliže poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu III. stupně.
7. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí žalované, kterým bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobkyně na změnu stupně invalidního důchodu (z druhého stupně na třetí). Nebylo sporné, že žalobkyně má především problémy s dýcháním, jádrem sporu je, zda míra poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odůvodňuje přiznání invalidního důchodu ve výši odpovídající třetímu stupni invalidity.
8. Ze zákonných podmínek ovlivňujících výši invalidního důchodu byl v přezkoumávaném správním a navazujícím soudním řízení veden spor výhradně ohledně stupně invalidity žalobkyně. Závěr o invaliditě příjemce invalidního důchodu (zde žalobkyně) a jejím stupni je vázán na posouzení jeho zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, což je věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud potřebné odborné znalosti, a proto vychází z posudků subjektů, které těmito odbornými znalostmi disponují. Pro účely správního řízení jsou těmito subjekty ze zákona okresní správa sociálního zabezpečení a žalovaná (§ 8 odst. 1 a 9 zákona číslo 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) a pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění pak posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob podle § 4 odst. 2 téhož zákona Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Jednotlivé posudky, včetně posudku PK MPSV doplněného pro účely soudního řízení, pak správní soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá právě posudek PK MPSV zpravidla

důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. V tomto směru je podstatné, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které žalobkyně namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti diagnózy. Samotný posudkový závěr o míře poklesu pracovní schopnosti přitom musí vycházet z pravidel nastavených vyhláškou o posuzování invalidity a její přílohy. Podstatné v tomto směru je, zda zdravotní postižení posuzovaného je takové povahy, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu. Toto zdravotní postižení pak posudkový lékař (komise) podřadí pod příslušnou položku přílohy k uvedené vyhlášce a stanoví míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, případně zváží možnosti snížení či zvýšení hranic stanoveného rozpětí podle § 3 a § 4 předmětné vyhlášky. Budiž přitom zdůrazněno, že posouzení podřazení zdravotního stavu žadatele pod korespondující ustanovení vyhlášky (její přílohy), tzn. zhodnocení zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočet procentní míry poklesu pracovní schopnosti, soud neprovádí, protože jde právě o ten typ odborné úvahy, již soud, který nedisponuje potřebnými znalostmi z oboru posudkového lékařství, nečiní sám, ale vychází z důkazu posudkem příslušné posudkové komise, ledaže by se jednalo o zcela evidentní, i laikovi zřejmou vadu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013 č. j. 6 Ads 11/2013-20 nebo ze dne 12. 6. 2014 č. j. 9 Ads 9/2014-23).

9. Po doplnění dokazování shora uvedeným posudkem PK MPSV v Ostravě dospěl krajský soud k závěru, že žaloba je důvodná. Posudek PK MPSV v Ostravě ze dne 27. 10. 2022 považuje krajský soud za stěžejní důkaz pro skutkový závěr o míře poklesu pracovní schopnosti žalobkyně z důvodu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Posudková komise zasedala v řádném složení podle § 16b zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, posudek splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti. Z posudku vyplývá rovněž důvod odlišného závěru oproti posudkům zpracovaným pro účely správního řízení, zejména žalované (trvalé dlouhodobé dechové potíže denní i noční, dlouhodobě prokazované snížení ventilačních hodnot atd.). Závěr PK MPSV o tom, že pracovní schopnost žalobkyně poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 70 %, považuje krajský soud za řádně odůvodněný a dostatečně podložený, proto neshledal důvod se od něj odchýlit.
10. Z výše uvedených důvodů krajský soud uzavírá, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně z důvodu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí byla v soudním řízení zjištěna jiná (70 %), než ze které vycházela žalovaná (50 %) a vyplývá z ní především jiný závěr o stupni invalidity žalobkyně, než ke kterému dospěla žalovaná. Závěr žalované, podle kterého žalobkyně byla ke dni vydání napadeného rozhodnutí invalidní pro invaliditu druhého stupně, proto za tohoto stavu nemůže obstát a krajskému soudu nezbylo, než napadené rozhodnutí žalované podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zrušit a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátit žalované k dalšímu řízení.

11. V další fázi řízení žalovaná opětovně rozhodne o námitkách žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí o zamítnutí její žádosti o změnu výše invalidního důchodu, přičemž je vázána závěrem krajského soudu o tom, že žalobkyně byla ke dni vydání napadeného rozhodnutí invalidní pro invaliditu třetího stupně s ohledem na pokles její pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 70 %. Současně zahrne posudek PK MPSV v Ostravě ze dne 27. 10. 2022 mezi podklady pro nové rozhodnutí (§ 78 odst. 5 a 6 s. ř. s.).
12. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch a podle § 60 odst. 1 s. ř. s. by měla vůči žalované právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení, ale tuto náhradu nepožadovala.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 28. listopadu 2022

JUDr. Martin Láníček
samosoudce